

Į kokius darbo teisės klausimus
reikėtų atkreipti dėmesį
1-2 metus dirbantiems švietimo
įstaigų vadovams

Viešoji konsultacija

IV dalis, 1,5 val.

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Romas Turonis

Darbas:

- VšĮ Švietimo ekspertų ir mediacijos agentūros vadovas;
- VDU ŠA Profesinio tobulinimo instituto lektorius.

Savanorystė:

- Nacionalinės švietimo agentūros (NŠA) savanoris-konsultantas darbo teisės klausimais; mokyklų vadovų mentorystės procesų dalyvis.

Studijos:

- MRU Darbo teisės magistrantūros studentas.

Paslaugos:

- Mediatorius – derybų ir ginčų tarpininkas;
- Socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintas tarpininkas, kuris pasitelkiamas sprendžiant kolektyvinį darbo ginčą.

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

IV dalies tema:

Išimokymklinių įstaigų darbo teisinių santykių ypatumai

Your company name

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Konsultacijos medžiaga:

- Perduosiu Nacionalinei švietimo agentūrai.

Your company name

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Temos:

- Darbo grafikai. Nuotolinis darbas.
- Suminė darbo laiko apskaita.
- Pietų pertrauka.
- Pavdavimas.
- Atostogos.
- Poilsio dienos. Sveikatinimo dienos.
- Aplinkos personalo darbas.

Your company name

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Darbo grafikai:

- Auklėtojų darbo grafikai ikimokyklinėje įstaigoje, kontaktinių ir nekontaktinių valandų išdėstymas. Nekomfortinės darbo valandos atliekamos nuotoliniu būdu, namuose. Teisiniai reglamentai šiuo klausimu.

Your company name

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Švietimo šakos kolektyvinė sutartis:

8.7 didinti mokytojų, dirbančių pagal ikimokyklinių ir priešmokyklinių ugdymo programas, netiesioginio darbo su mokiniais valandų skaičių pareigybei nuo 3 iki 6 valandų per savaitę, nustatant, kad, nedidinant bendro 36 valandų per savaitę, netiesioginiam darbui su mokiniais skiriama: nuo 2022 m. rugsėjo 1 d. – 4 valandos, nuo 2023 m. rugsėjo 1 d. – 5 valandos, nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. – 6 valandos.

Your company name

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Darbo laikas ir vieta:

- Darbo laiko grafikas yra darbo laiko režimas.
- Nuotolinis darbas yra darbas kitoje nei darbovietė vietoje.

Your company name

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Padiskutuokime, ar tikslinga?:

Netiesioginio darbo su vaikais (metodinės veiklos) valandų panaudojimo tvarkos aprašas:

Pedagogas netiesioginio darbo su vaikais valandomis dirba darželyje ar specialiai darbuotojams įrengtoje, kompiuterizuotoje, metodinėmis priemonėmis aprūpintoje patalpoje.

Pasiūlymas:

Mokytojas netiesioginio darbo su vaikais valandas dirba nuotoliniu būdu, išskyrus kolegialaus bendradarbiavimo veiklas (susirinkimus, posėdžius, pasitarimus ir panašiai).

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Nuotolinis darbas (1):

Nuotolinis darbas yra darbo organizavimo forma arba darbo atlikimo būdas, kai darbuotojas jam priskirtas darbo funkcijas ar jų dalį visą arba dalį darbo laiko su darbdaviu suderinta tvarka reguliariai atlieka nuotoliniu būdu, tai yra sulygtoje darbo sutarties šalims priimtinoje kitoje, negu darbovietė yra, vietoje, taip pat ir naudodamas informacines technologijas (teledarbas).

(DK 52 str. 1 d.)

Your company name

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Nuotolinis darbas (2):

2. Dirbti nuotoliniu būdu skiriama darbuotojo prašymu arba šalių susitarimu.<...>
3. Skiriant dirbti nuotoliniu būdu, raštu nustatomi darbo vietos reikalavimai (jeigu tokie keliami), darbui suteikiamos naudoti darbo priemonės, aprūpinimo jomis tvarka, naudojimosi darbo priemonėmis taisyklės, taip pat nurodomas darbovietės padalinys, skyrius ar atsakingas asmuo, kuriam darbuotojas turi atsiskaityti už atliktą darbą darbdavio nustatyta tvarka.

(DK 52 str. 2 d. ir 3 d.)

Your company name

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Nuotolinis darbas (3):

4. Jeigu dirbdamas nuotoliniu būdu darbuotojas patiria papildomų išlaidų, susijusių su jo darbu, darbo priemonių įsigijimu, įsirengimu ir naudojimu, jos privalo būti kompensuotos. Kompensacijos dydį ir jos mokėjimo sąlygas darbo sutarties šalys nustato susitarimu.
5. Nuotolinio darbo atveju darbuotojo dirbtas laikas apskaičiuojamas darbdavio nustatyta tvarka. **Savo darbo laiką darbuotojas skirsto savo nuožiūra,** nepažeisdamas maksimaliųjų darbo ir minimaliųjų poilsio laiko reikalavimų.

Your company name

(DK 52 str. 4 d. ir 5 d.)

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Darbo vietos saugos reikalavimai:

- Net dirbant nuotoliniu būdu darbdavys privalo užtikrinti darbo vietos saugos reikalavimus.
- Jis turi suteikti informaciją apie saugumą bei darbuotojo darbo vietai keliamus reikalavimus.
- Informacija darbuotojams gali būti pateikiama įvairiais būdais, pavyzdžiui, organizuojant mokymus apie darbo vietos saugą.
- Rekomenduotina darbuotojo susipažinimą su šia informacija raštiškai užfiksuoti tiek darbdavio, tiek darbuotojo parašais.

Darbo laiko režimas (1):

- Darbo laiko režimas – darbo laiko normos paskirstymas per darbo dieną (pamainą), savaitę, mėnesį ar kitą apskaitinį laikotarpį, kuris negali viršyti trijų paeiliui einančių mėnesių.
(DK 113 str. 1 d.)

Your company name

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Suminė darbo laiko apskaita:

- Suminė darbo laiko apskaita – tai toks režimas, kai viso apskaitinio laikotarpio darbo laiko norma įvykdoma per apskaitinį laikotarpį, kuris pagal DK 113 str. 1 d. negali viršyti 3 paeiliui einančių mėnesių.
- Darbo laikas, įskaitant viršvalandžius ir darbą pagal susitarimą dėl papildomo darbo, per darbo dieną (pamainą) negali būti ilgesnis kaip **dvylika valandų**, neįskaitant pietų pertraukos, ir šešiasdešimt valandų per kiekvieną septynių dienų laikotarpį (DK 114 str. 2 p.).
- Suminė darbo laiko apskaita aktualiausia žmonėms, kurios dirba nepertraukiamu režimu, t.y. kai dirbama poilsio ir švenčių dienomis ar naktį.

Darbo laiko režimas (2):

Jeigu darbo teisės normos ar darbo sutartis nenustato kitaip, darbo laiko režimą vienam ar keliems darbuotojams (darbuotojų grupei) arba visiems darbuotojams darbovietėje nustato darbdavys, nustatydamas vieną iš šių darbo laiko režimo rūšių:

- **lankstų darbo grafiką**, kai darbuotojas privalo darbovietėje būti fiksuotomis darbo dienos (pamainos) valandomis, o kitas tos dienos (pamainos) valandas gali dirbti prieš ar po šių valandų;
- individualų darbo laiko režimą.

(DK 113 str. 3 d.)

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Darbo laiko apskaita:

- Darbo laiko apskaita tvarkoma darbdavio patvirtintos formos darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose, kurie gali būti pildomi ir saugomi elektroniniu būdu.
- Jeigu darbuotojas savo nuožiūra tvarko visą savo darbo laiką ar jo dalį ar privalo pats tvarkyti savo dirbto darbo laiko apskaitą, darbdavys gali nustatyti tokio darbo laiko apskaitos taisykles.

(DK 120 str. 3 d. ir 4d.)

Your company name

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Darbo tvarkos taisyklių punktas:

Visi etatiniai darbuotojai dirba pagal įstaigos direktoriaus patvirtintus lankstaus darbo laiko grafikus. Mokytojų darbo laiko grafikas sudaromas tik kontaktinėms valandoms. Kontaktinės valandos prilyginamos fiksuotoms valandoms. Fiksuotomis darbo valandomis nurodytu laiku mokytojas dirba darbovietėje. Kitus darbus mokytojas gali atlikti nuotoliniu būdu ir darbo laiką tvarkyti savo nuožiūra pagal įstaigos „Darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo nuotoliniu būdu taisyklės“.

Your company name

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Pietų pertrauka įstaigoje:

- Darbuotojams, atliekantiems darbus, kurių metu dėl gamybos sąlygų negalima daryti pertraukos pailsėti ir pavalgyti, turi būti suteikiama galimybė pavalgyti darbo laiku.

(DK 122 str. 3 d.)

Your company name

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Pietų pertrauka įstaigoje:

- Galima įstaigoje priimti sprendimą ar susitarti, kad dėl ugdymo sąlygų ir mokinių saugumo nėra galimybės daryti trisdešimties minučių pertraukos. Darbuotojams suteikiama galimybė pavalgyti darbo laiku.

Your company name

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Klausimas:

- Klausimas: Dėl darželio grupių mokytojų (auklėtojų) padėjėjų darbo grafikų. Ar yra teisėta galimybė sudarant darbo grafiką pietų pertrauką numatyti po 5 val. 30 min. ar 6 val. (Pvz. Darbuotoja pradeda dirbti 7.45 val., vaikai pietus valgo 12.15 ar 12.30. Pietų pertrauka turėtų prasidėti 12.45.) Darbuotojams būtų sudaryta galimybė darbo metu pavalgyti. Darbuotojai sutiktų su tokiu grafiku.
- Atsakymas: Reiktų įteisinti vietiniame teisės akte – darbo tvarkos taisyklėse. Bet rekomenduoju visai atsisakyti pietų pertraukos, o suteikti galimybę pavalgyti darbo metu.

Klausimas:

- Klausimas: Darbo ir poilsio derinimas, kai dirbama kelias pamainas iš eilės ekstremalios situacijos atveju, esant susitarimui (daug sergančių pedagogų);
 - Atsakymas: Maksimaliojo darbo laiko reikalavimai:
 - Ne ilgesnis nei 48 val. per septynias dienas;
 - Ne ilgesnis nei 60 val. įskaitant papildomą darbą;
 - Negali būti dirbama daugiau nei 6 dienas per savaitę;
- (DK 114 str.)

Your company name

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Klausimas:

- Klausimas: Darbo grafikų derinimas su kitomis įstaigomis (kai dirba kitose pareigose). Ar turi teisę darbdavys neleisti dirbti antraeilėse, jeigu darbo grafikų suderinimas yra nepalankus įstaigai?
- Atsakymas: Darbo sutarties šalys privalo viena kitai laiku pranešti apie bet kokias aplinkybes, galinčias reikšmingai paveikti sutarties sudarymą, vykdymą ir nutraukimą. (DK 25 str. 1 d.)

Your company name

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Klausimas:

- Klausimas: Mokytojų išleidimas iš darbo (asmeniniai reikalai, konsultacijos pas specialistus, t.t.). Kokiais atvejais galima išleisti, kaip įforminti, kuo vadovaujantis?
- Atsakymas: 1) Darbo dienos (pamainos) metu darbuotojo prašymu ir darbdavio sutikimu suteikiamas nemokamas laisvas laikas darbuotojo asmeniniams poreikiams tenkinti. Darbo sutarties šalys gali susitarti dėl darbo laiko perkėlimo į kitą darbo dieną (pamainą), nepažeidžiant maksimaliojo darbo laiko ir minimaliojo poilsio laiko reikalavimų. (DK 137 str. 3 d.); 2) Papildomos poilsio dienos, vaikadieniai, sveikatinimo dienos.

Klausimas:

- Klausimas: Ar teisėtas IU mokytojo darbas 10,5 val. per dieną kontaktu?
- Atsakymas: Darbo laikas, įskaitant viršvalandžius ir darbą pagal susitarimą dėl papildomo darbo, per darbo dieną (pamainą) negali būti ilgesnis kaip dvylika valandų, neįskaitant pietų pertraukos, ir šešiasdešimt valandų per kiekvieną septynių dienų laikotarpį (DK 114 str. 2 p.).

Your company name

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Klausimas:

- Klausimas: Teisės aktai reglamentuoja ikimokyklinio ugdymo mokytojams savaitei 33 kontaktines ir 3 nekontaktines valandas. Ar teisiškai yra skaičiuoti mėnesiui, sumuojant kontaktus ir nekontaktus?

- Atsakymas: Darbo laiko apskaita tvarkoma darbdavio patvirtintos formos darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose, kurie gali būti pildomi ir saugomi elektroniniu būdu.

(DK 120 str. 3 d.)

Your company name

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Klausimas:

- Klausimas: Ar su darbo grafiku darbuotojai turi būti susipažindinti pasirašytinai?

- Atsakymas: Darbo (pamainų) grafikai pranešami darbuotojams ne vėliau kaip prieš septynias dienas iki jų įsigaliojimo. Jie gali būti keičiami tik nuo darbdavio valios nepriklausančiais atvejais, įspėjus darbuotoją prieš dvi darbuotojo darbo dienas. Darbo (pamainų) grafikus tvirtina administracija, darbo (pamainų) grafikų derinimo tvarką suderinusi su darbo taryba, o kai jos nėra, – su darbdavio lygmeniu veikiančia profesine sąjunga, arba kolektyvinėje sutartyje nustatyta tvarka. (DK 115 str. 2 d.)

Klausimas:

- Klausimas: Ką daryti, jei darbuotojas nesutinka su nurodytu darbo grafiku, tiek vasaros metu, tiek mokslo metų laikotarpiu?

- Atsakymas: Darbo laiko režimą vienam ar keliems darbuotojams (darbuotojų grupei) arba visiems darbuotojams darbovietėje nustato darbdavys (DK 113 str. 2 d.);

- Pakeisti būtinąsias darbo sutarties sąlygas, papildomas darbo sutarties sąlygas, nustatytą darbo laiko režimo rūšį ar perkelti darbuotoją dirbti į kitą vietovę darbdavio iniciatyva galima tik su darbuotojo rašytiniu sutikimu (DK 45 str. 1 d.);

- Darbuotojo atsisakymas dirbti pasiūlytomis pakeistomis sąlygomis, gali būti laikomas priežastimi nutraukti darbo santykius darbdavio iniciatyva be darbuotojo kaltės šio kodekso 57 straipsnyje nustatyta tvarka. (DK 45 str. 2 d.)

Pavdavimas:

- Klausimas: Ar būtina laikinai sergantį kolegą vaduojančiam mokytojui daryti darbo sutarties papildymą? Ar užtenka įsakymo dėl papildomo krūvio?
- Atsakymas:
 - kai trumpai (liga, seminaras, laisvadienis, poilsio diena, nušalinimas ar panašiai) – užtenka įsakymo ir darbuotojo sutikimo;
 - kai ilgai (darbuotojo pavdavimas vaiko priežiūros atostogose, ilgalaikėje stažuotėje ar panašiai) – patarčiau keisti darbo sutartį.

Apmokėjimas už pavadavimą:

- Apmokėjimą už pavadavimą reikėtų numatyti įstaigos Darbo apmokėjimo sistemoje:
- kai neapmokama ar apmokama tik dalis atlygio (pvz., sujungus grupes);
- kai apmokamas visas darbo užmokestis (darbuotojas dirba savo poilsio sąskaita ar tai papildomas darbas).

Reglamentuojama:

Darbo kodekso 144 str. 7 d.

LR valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo 10 str.

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Klausimas:

- Klausimas: Labiausiai domina kaip išspręsti suminės darbo laiko klausimą. Grafiką paskaičiuoji mėnesiui, o paskui išlenda nedarbingumai ar sveikatinimo dienos ir mamadieniai, už kurias skaičiuojama 7.12, o tą dieną grafike turėtų būti dirbama pvz. 10 val. 30? Kaip išlygiuoti? Ar lygiuoti? Kokie kiti sprendimai?
- Atsakymas: Darbo grafikas ir darbo apskaitos žiniaraštis (žarg. „tabelis“) yra skirtingi dokumentai, todėl gali nesutapti.
- Darbo grafikas yra planas, kaip darbuotojas turi dirbti. Darbo apskaitos žiniaraštis yra fakto įtvirtinimas, kaip darbuotojas dirbo.

Klausimas:

- Klausimas: Suminis darbo laikas. Kai mėnesio eigoje suseraga, paima dieną ar kitaip keičiasi darbuotojų faktinis laikas, kaip fiksuoti pakeitimus žiniaraštyje, ar daryti naujus grafikus kiekvienam pakeitimui?
- Atsakymas: Žiniaraštyje žymima kaip nusimatėte žiniaraščių pildymo tvarkoje, pvz., L – liga, PP – papildoma poilsio diena ir panašiai. Grafikai nekeičiami. Grafikas ir žiniaraštis gali nesutapti.

Your company name

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Atostogos:

- Klausimas: Lopšelio-darželio mokytojams, kurie dirba slenkamu grafiku (2 d. dirba, 1 d. nedirba) įstaigoje taikoma suminė 1 mėn. darbo laiko apskaita. Prašau pasakyti ar šių mokytojų atostogų skaičiavimas yra: savaitėmis (8 savaitės) ar darbo dienomis?
- Atsakymas: Jeigu darbo dienų per savaitę skaičius yra mažesnis arba skirtingas, darbuotojui turi būti suteiktos ne trumpesnės kaip keturių savaitių trukmės atostogos. (DK 126 str. 2 d.).
- Jeigu darbo dienų per savaitę skaičius yra mažesnis arba skirtingas, darbuotojui turi būti suteiktos 8 savaitių trukmės pailgintos atostogos. (Vyriausybės nutarimas Nr. 496)

Your company name

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Klausimas:

- Klausimas: Jeigu įstaiga 1 mėnesį nevykdo veiklos (nedirba su vaikais), ar darbuotojai privalo atostogauti tą mėnesį?

- Atsakymas: Kasmetinės atostogos suteikiamos bet kuriuo darbo metų laiku, pagal kasmetinių atostogų suteikimo eilę darbovietėje. Tokia eilė sudaroma kolektyvinėje sutartyje ar darbdavio ir darbo tarybos susitarime, ar kitose darbo teisės normose numatyta tvarka nuo birželio 1 dienos iki kitų metų gegužės 31 dienos, jeigu juose nenustatoma kitaip.

(DK 128 str. 3 d.)

Your company name

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Klausimas:

- Klausimas: Ar papildomos poilsio dienas, pridėtas prie kasmetinių atostogų laiko, galima laikyti, kad tai kasmetinės atostogos?

- Atsakymas: Darbo teisės normose ar darbo sutartyse gali būti nustatytos ilgesnės trukmės ir kitų rūšių atostogos, papildomos lengvatos pasirinkti kasmetinių atostogų laiką, nustatyti didesni mokėjimai už kasmetines ir tikslines atostogas, negu garantuoja šis kodeksas. (DK 138 str. 5 d.)

Your company name

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Atostogos mokytojams:

- Mokytojams kasmetinės atostogos suteikiamos vasaros metu, neišnaudota atostogų dalis tuo metu, kai dėl objektyvių priežasčių sumažėja vaikų skaičius grupėje. Esant motyvuotam prašymui, išimtiniais atvejais kasmetinės atostogos gali būti suteikiamos ugdymo proceso metu, bet ne ilgiau kaip 5 darbo dienas.
(Ikimokyklinės įstaigos darbo tvarkos taisyklės).

Your company name

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Papildomas poilsio dienas:

- Darbo teisės normose ar darbo sutartyse gali būti nustatytos ilgesnės trukmės ir kitų rūšių atostogos. (DK 138 str. 5 d.)
- Vadinasi, kolektyvinėje sutartyje ar darbo tvarkos taisyklėse galima nustatyti ilgesnes atostogas ar papildomas poilsio dienas.

Your company name

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Sveikatinimo dienos:

- Klausimas: Sveikatinimo dienos - labai sudėtinga suteikti ikimokyklinėje įstaigoje, o pedagogai nori jas prisijungti prie ir taip ilgų atostogų. Ar galima su tuo nesutikti?
- Atsakymas: nesutikti negalima.

- Klausimas: Ar privalo vadovas suteikti sveikatinimosi dienas? Ar vadovas privalo kasmetines atostogas suteikti tada, kada darbuotojas prašo?
- Atsakymas: Suteikti privalo, bet neprivalo tada, kada darbuotojas prašo. Reikia ieškoti bendru sprendimu.

Nacionalinė kolektyvinė sutartis:

- Sutarties galiojimo laikotarpiu profesinės sąjungos narys turi teisę gauti iki 5 darbo dienų sveikatai gerinti, mokant už jas jo vidutinį darbo užmokestį.
- Profesinės sąjungos, pasirašiusios NKS:
 - Lietuvos profesinių sąjungų konfederacija,
 - Lietuvos profesinė sąjunga „Solidarumas“,
 - Lietuvos profesinė sąjunga „Sandrauga“,
 - Respublikinė jungtinė profesinė sąjunga.

Your company name

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Kas yra sveikatos gerinimas?:

- Sutartis nekonkretizuoja sveikatos gerinimo sąvokos;
- Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymo preambulėje įtvirtinta nuostata: sveikata – tai ne tik ligų ir fizinių defektų nebuvimas, bet ir fizinė, dvasinė bei socialinė žmonių gerovė;
- Analogiškai sveikata apibrėžta ir šio įstatymo 2 straipsnio 27 dalyje.

Your company name

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Įgyvendinimo tvarka:

- Nacionalinė kolektyvinė sutartis nenustato sveikatos gerinimo dienų suteikimo tvarkos;
- Todėl teisė į atitinkamą laiką sveikatai gerinti galėtų būti įgyvendinama įstaigoje nustatyta ir / arba su darbdaviu aptarta tvarka.

Your company name

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Dienos sveikatai gerinti:

- Profesinės sąjungos narys, priklausantis vienai iš Nacionalinę kolektyvinę sutartį pasirašiusių profesinių sąjungų, sutarties galiojimo laikotarpiu turi teisę gauti iki 5 darbo dienų sveikatai gerinti, mokant už jas jo vidutinį darbo užmokestį. Šios dienos suteikiamos vasarą arba tuo metu, kai dėl objektyvių priežasčių sumažėja vaikų skaičius grupėje.
- Esant motyvuotam prašymui, išimtiniais atvejais dienos sveikatai gerinti gali būti suteikiamos ugdymo proceso metu, bet ne ilgiau kaip 2 darbo dienos.

(Pasiūlymas ikimokyklinės įstaigos kolektyvinei sutarčiai)

Your company name

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Tai finansinė, ne teisinė problema:

- Teisiškai paprasta – profesinės sąjungos narys nori pasinaudoti diena sveikatai gerinti, rašo prašymą. Jei yra kas pavaduoja, pavaduojančiajam apmokamas darbas. Profesinės sąjungos narys gerina sveikatą.
- Ką daryti, kai nėra lėšų apmokėti pavaduojančiam darbuotojui?
- Finansai yra derybų klausimas.
- Pasiūlymas – bendradarbiauti su profesinėmis sąjungomis derantis dėl papildomo finansavimo, kad būtų įgyvendinta Nacionalinės kolektyvinės sutarties norma.

Your company name

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Klausimas:

- Klausimas: Norėčiau sužinoti dėl papildomų poilsio dienų bei sveikatinimo dienos suteikimo. Į gimnazijoje mokytas dirba 36 val. per savaitę, t.y., 3 dienas po 9,54 val. ir vieną 6,18, penktą dieną laisva. Vidutinis darbo valandų skaičius į savaitę 7,12 val. ar galimą žmogui suteikti papildomas jai priklausančias dienas, tomis dienomis kai darbo krūvis yra didesnis?
- Atsakymas: vadovautis Švietimo ir mokslo šakos kolektyvinės sutarties norma:
 - Dienos sveikatai gerinti suteikiamos suderinus su darbdaviu. (16 p.);

Vaikadieniai:

- Darbuotojams, auginantiems neįgalų vaiką iki aštuoniolikos metų arba du vaikus iki dvylikos metų, suteikiama viena papildoma poilsio diena per mėnesį (arba sutrumpinamas darbo laikas dviem valandomis per savaitę), o auginantiems tris ir daugiau vaikų iki dvylikos metų, – dvi dienos per mėnesį (arba sutrumpinamas darbo laikas keturiomis valandomis per savaitę), mokant darbuotojui jo vidutinį darbo užmokestį.

(DK 138 str. 3 d.)

Your company name

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Proporcingumo principas:

- Ši garantija turintiems teisę į papildomą poilsį taikoma atsižvelgiant į darbuotojo darbo laiko normą, nustatytą darbo sutartyje;
- Kai darbuotojo darbo sutartyje nustatytas ne visas darbo laikas ir jis naudojasi nustatyta garantija, jam suteikiamas proporcingai trumpesnis papildomas poilsis;
- Taip pat, jeigu darbuotojas dirba pagal pagrindinį susitarimą ir pagal papildomo darbo susitarimą, pavyzdžiui, 60 val. per savaitę, tuomet papildomo poilsio diena tokiam darbuotojui suteikiama proporcingai ilgesnė – 12 val.;

Your company name

(VDI pozicija: <https://www.vdi.lt/Forms/TekstasDUK.aspx?ID=481>)

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Vaikadieniai:

- Remiantis DK 138 str. 3 d., mokytojams papildomos poilsio dienos sumuojamos ir suteikiamos mokinių atostogų metu. Kitų darbuotojų prašymu šis papildomas poilsio laikas gali būti sumuojamas kas 3 mėnesiai.
(Ikimokyklinės įstaigos darbo tvarkos taisyklės)

Your company name

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Specialiosios pertraukos:

- Minimali specialiųjų pertraukų trukmė per **8 valandų** darbo dieną (pamainą) turi būti ne mažesnė kaip **40 minučių**. Esant kitai darbo dienos (pamainos) trukmei, specialiųjų pertraukų trukmė turi būti proporcinga darbo laikui.
- Specialiosios pertraukos darbuotojams turi būti suteikiamos ne rečiau, kaip **kas pusantros valandos**.

(Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimas Nr. 496, Specialių pertraukų trukmės per darbo dieną (pamainą) ir jų nustatymo sąlygų aprašas)

Your company name

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Klausimas:

- Klausimas: Jei ikimokyklinio ugdymo mokytojas (1,0 pareigybės) dirba toje pačioje įstaigoje ir vaikų mitybos organizavimo specialistu (0,5 pareigybės), kaip mokytojui priklauso 40 d. d. atostogų, o kaip vaikų mitybos organizavimo specialistui priklauso 20 d. d. atostogų. Ar gali 20 d. d. darbuotojas atostogauti abiejose pareigybėse (pagrindinė pareigybė - ikimokyklinio ugdymo mokytojas), o kitas 20 d. d. atostogauti kaip mokytojas ir dirbti kaip vaikų mitybos organizavimo specialistas?
- Atsakymas: Gali. Kai toje pačioje darbovietėje asmuo dirba skirtingose pareigybėse, jam kasmetinės atostogos abiejuose darbuose gali būti suteiktos tuo pačiu arba skirtingu laiku.
- Tačiau atostogos suteikiamos darbuotojui pailsėti. Jei dėl skirtingų pareigų darbuotojui būtų suteikiamos atostogos skirtingu laiku, tai jis gali visai neturėti atostogų.

Klausimas:

- Klausimas: Trys pedagogai dirba pagal terminuotas darbo sutartis iki tol, kol bus į pareigas priimtas atitinkantis kvalifikacinius reikalavimus ir laimėjęs atranką asmuo arba Darbuotojas įgis pedagogo kvalifikaciją, bet ne ilgiau kaip 3 metus. Šie pedagogai mokosi, dviem iš jų liko dar vieni metai studijų, su jais darbo sutartis pasirašyta 2019 m. rugpjūčio mėn. Kitas pedagogas dar tik metai kaip įstojo mokytis, darbo sutartis pasirašyta 2021 spalio mėn. Kadangi į įstaigą kreipėsi du darbuotojai atitinkantys kvalifikacinius reikalavimus, norėjau pasiteirauti su kuriais darbuotojais turėčiau nutraukti darbo sutartį?
- Atsakymas: Siūlau nenutraukti darbo sutarčių. Tegul žmonės dirba ir mokosi.

Your company name

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Klausimas:

- Klausimas: Kaip skaičiuojamas darbo laikas prieššventinę dieną (pagal DK 112 str. 5 d.), jei darbuotojas dirba paromis ir valanda ankščiau išeiti iš darbo negali (kūrikas)? Jam skaičiuojamos ir apmokamos 25 val.?
- Atsakymas: Pasiūlymas - suteikti papildomą poilsio dieną. Tai reiktų įteisinti vietiniame teisės akte: darbo tvarkos taisyklėse ar kolektyvinėje sutartyje.

Your company name

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Klausimai:

- Klausimai: Kaip skaičiuojamas darbo laikas prieššventinę dieną (pagal DK 112 str. 5 d.), jei darbuotojas dirba paromis ir valanda ankščiau išeiti iš darbo negali (kūrikas)? Jam skaičiuojamos ir apmokamos 25 val.?
- Darbininkas dirba iki 18 val., bet prieš šventes reiktų išleisti valandą ankščiau, bet paslaugos teikimas turi būti užtikrinamas iki 18 val. Kaip būtų galima suderinti? Ar tik susitarimo būdu, kad kažkokią dieną išleisti ankščiau.
- Atsakymas: Pasiūlymas - suteikti papildomą poilsio dieną. Tai reiktų įteisinti vietiniame teisės akte: darbo tvarkos taisyklėse ar kolektyvinėje sutartyje.

Klausimas:

- Klausimas: Kada (kokioms pareigybėms, mokama kompensacija už darbą, atliekamą lauko sąlygomis pagal DK 144 str.8 d. (pvz. kiemsargis (aplinkos tvarkytojas)? Kaip tai įforminama (įsakymu, sutartyje???)?
- Atsakymas: Vadovautis šio straipsnio kitos dalies norma: Konkretūs apmokėjimo dydžiai nustatomi kolektyvinėse ir darbo sutartyse (DK 144 str. 7 d.).
- Plačiau: <http://www.manosveikata.lt/en/news/naujienos/uz-darba-lauko-salygomis-turi-buti-mokama-kompensacija>

Your company name

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Klausimas:

- Klausimas: Ar gali ikimokyklinės grupės auklėtoja dirbti daugiau nei etatu visus mokslo metus?
- Atsakymas: Darbo laikas, įskaitant viršvalandžius ir darbą pagal susitarimą dėl papildomo darbo, per darbo dieną (pamainą) negali būti ilgesnis kaip dvylika valandų, neįskaitant pietų pertraukos, ir šešiasdešimt valandų per kiekvieną septynių dienų laikotarpį (DK 114 str. 2 p.).

Your company name

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Klausimas:

- Klausimas: Pedagogė pagal terminuotą darbo sutartį 3 metus pavadavo vaiko auginimo atostogose esančią pedagogę. Per šį laikotarpį, dėl Darbo apmokėjimo įstatymo pataisų (nuo 2022-09-01 keičiasi ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo mokytojų etato sandara) atsiras 0,75 etato dalis. Ar galiu, gerai užsirekomendavusią pedagogę, be konkurso įdarbinti nuolatiniam darbui 0,75 et. d. ?
- Atsakymas: Jeigu yra laisva darbo vieta, į kurią bus priimama dirbti pagal neterminuotą darbo sutartį, darbdavys turi pasiūlyti užimti šią laisvą darbo vietą tokį patį ar panašų darbą dirbančiam ir nustatytus kvalifikacinius reikalavimus atitinkančiam darbuotojui, kuris dirba pagal terminuotą darbo sutartį. Jeigu tokių darbuotojų yra keletas, pasiūlymas turi būti pateiktas tam darbuotojui, kurio darbo santykiai su darbdaviu trunka ilgiausiai. (DK 71 str. 1 d)

Nelaimingas atsitikimas mokiniui:

- Tebegalioja Moksleivių nelaimingų atsitikimų tyrimo, registravimo ir apskaitos nuostatai, patvirtinti ŠMM 2000 m. vasario 11 d. įsakymu Nr. 113.
- 18. Lengvą nelaimingą atsitikimą tiria dvišalė komisija, švietimo įstaigos vadovo įsakymu sudaryta iš vadovo įgaliotojo darbuotojo ir teisėto moksleivio atstovo.
- Vaiko atstovai pagal įstatymą – vaiko tėvai, vaiką įvaikinus, – įtėviai, nustačius globą ar rūpybą, – globėjai ar rūpintojai, įstatymų nustatytais atvejais – valstybinė vaiko teisių apsaugos institucija. (Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymas)
- <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.95921?jfwid=-je7i1t1yb>

Konsultacijų dar bus:

- Siūlau temas kitoms konsultacijoms:
 - Darbo sutarčių nutraukimas, įspėjimo terminai, išeitinės išmokos. Darbuotojo pareigų pažeidimai
 - Mokyklos vadovo ir darbuotojų atstovų (darbo tarybos ar profesinės sąjungos) bendravimo teisiniai aspektai
 - Mokyklos ir kitos švietimo įstaigos vietiniai teisės aktai (dokumentai), reglamentuojantys darbo santykius

Your company name

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Iki pasimatymo

Romas Turonis

VšĮ Švietimo ekspertų ir
mediacijos agentūros
vadovas

Lektorius

NŠA savanoris -
konsultantas

Mediatorius - derybų ir ginčų
tarpininkas

Telefonas: (8-699) 91664

El. paštas:
semagentura@gmail.com